

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

Факультет дошкільної освіти

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОШУК

*Збірник студентських наукових праць
за матеріалами VIII Всеукраїнської студентської
науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю*

**«ДОШКІЛЬНА ОСВІТА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ»**

(5-6 березня 2026 року)

**м. Глухів
Глухівський НПУ ім. О. Довженка
2026**

УДК 373.2:005.745 (082)

П-86

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету
(протокол № 9 від 25 березня 2026 р.)

Члени редколегії:

Артемова Л.В. – д-р пед. наук, професор кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Аторіна В.М. – д-р філософії, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Барсуковська Г.П. – старший викладач кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Гордій Н.М. – канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Данильченко І.Г. – канд. пед. наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології, завідувач аспірантури і докторантури Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Дмитренко А.П. – д-р філософії, доцент, декан факультету дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Корякіна І.В. – канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Куліш І.Д. – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Лісневська Н.В. – канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Любива В.В. – канд. пед. наук, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Марєєва Т.В. – канд. пед. наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Титаренко С.А. – канд. пед. наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології, Глухівського НПУ ім. О. Довженка;

Хлус Н.О. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівського НПУ ім. О. Довженка.

Психолого-педагогічний пошук : зб. студентських наукових праць за матеріалами VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Дошкільна освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору» 5-6 березня 2026 року. Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2026. 380 с.

У збірнику представлені матеріали наукових досліджень здобувачів освіти, магістрантів, аспірантів, що висвітлюють сучасний стан актуальних проблем психолого-педагогічної науки.

Роботи друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст поданих матеріалів несуть автори.

УДК 373.2:005.745 (082)

© Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка

ЗМІСТ

<i>Алексієнко Ангеліна</i>	
ФОРМУВАННЯ СЕНСОМОТОРНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ 3-4 РОКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВИВАЛЬНИХ ПАНЕЛЕЙ BUSY BOARD І BUSY CUBE	12
<i>Богатікова Зінаїда</i>	17
ГРА ЯК ЗАСІБ ЕМОЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ В УМОВАХ СТРЕСУ	
<i>Боровик Дарина</i>	22
ФОРМУВАННЯ ОБРАЗОТВОРЧИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДИНИ.....	
<i>Боярчук Єлизавета</i>	26
«ЧОТКИ-ТЕРАПІЯ» В МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ООП.....	
<i>Брежнєва Яна</i>	31
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З ООП ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ МЕТОДІВ.....	
<i>Брильянт Аліна</i>	34
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	
<i>Бута Лілія</i>	38
ДО ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ОПИСОВОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ТПМ	
<i>Варакута Анна</i>	42
ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Васюта Алла</i>	46
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СПІВПРАЦІ З РОДИНАМИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ..	

<i>Виходцева Катерина</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	51
<i>Візавер Вікторія</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗВО УГОРЩИНИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГІВ	57
<i>Воротник Катерина</i>	
ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	60
<i>Гарбар Світлана</i>	
ДИТЯЧА МУЛЬТИПЛІКАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	64
<i>Горбунова Амалія</i>	
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ДІТЕЙ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	70
<i>Грибенюк Артем, Дмитренко Денис</i>	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	74
<i>Гришкова Єлизавета</i>	
ІГРОВА ДІЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ.....	79
<i>Громова Анастасія</i>	
РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ САРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ РОУП-СКІПІНГУ	84
<i>Дерієнко Ольга</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА НАСТУПНОСТІ ОСВІТИ	89

<i>Добровольська Світлана</i>	
СТАНОВЛЕННЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	92
<i>Дриньова Дарина</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	97
<i>Душина Софія</i>	
ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ.....	102
<i>Жигульов Микола</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	106
<i>Жирнова Наталя</i>	
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ДІАГНОСТИКИ ТА ПОДОДАННЯ МОВЛЕННЄВИХ ТРУДНОЩІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ООП	109
<i>Зінов'єва Надія</i>	
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	113
<i>Іваніцька Аліна</i>	
ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА РОДИН ВИХОВАНЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	116
<i>Івченко Марина</i>	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	122
<i>Кінас Римма</i>	
ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМЕЙ ВИХОВАНЦІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	126

<i>Костецька Мар'яна</i>	
КОМПЛЕКСНИЙ СУПРОВІД НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	131
<i>Котенко Анна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОПІ	136
<i>Кошляк Альона</i>	
ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ СПІЛКУВАННЯ З ОДНОЛІТКАМИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	140
<i>Курільченко Тетяна</i>	
ВИХОВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШАНОБЛИВОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВ.....	144
<i>Кусенко Оксана</i>	
РОЗВИТОК ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ ЗАСОБОМ МЕТОДИКИ «ВХОДЖЕННЯ В КАРТИНУ»	149
<i>Ладика Євгенія</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ.....	154
<i>Лебедєв Олексій</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.....	158
<i>Лимар Тетяна</i>	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК, ОРІЄНТОВАНИХ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК, У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ПРОЄКТІВ.....	162
<i>Литус Валентина</i>	
РОЛЬ СІМ'Ї ТА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ.....	168

<i>Лісінецька Олена</i> ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	173
<i>Лушина Ірина</i> «КУАЙЦЗИ-ТЕРАПІЯ» В СТИМУЛЮВАННІ ГРАФІЧНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	178
<i>Любива Єва-Марія</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	185
<i>Майстренко Ярослава</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ В МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	188
<i>Мороз Кіра</i> СІБЛІНГ – ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКА.....	194
<i>Мужикова Інна</i> ЦИФРОВО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	199
<i>Назаренко Богдана</i> ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕЛЕМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	202
<i>Негрій Ірина</i> ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ.....	207
<i>Немичко Анастасія</i> РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ В ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	212

<i>Німич Людмила</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	217
<i>Нос Єлизавета</i>	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗДО.....	221
<i>Омельченко Володимир</i>	
НАСТУПНІСТЬ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ДІТЕЙ З ООП	224
<i>Оніщенко Анна</i>	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	230
<i>Островка Олександра</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ КОРЕКЦІЙНО-ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	235
<i>Охмак Юлія</i>	
СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК ЯК ФУНДАМЕНТ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	241
<i>Перехожук Ростислав</i>	
STREAM-ОСВІТА ЯК ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	246
<i>Пилипенко Богдан</i>	
РОЛЬ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ.....	251
<i>Помиляйко Любов</i>	
СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	255
<i>Резніченко Наталя</i>	
КОРЕКЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ В РОБОТІ ЛОГОПЕДА З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	259

<i>Савченко Маргарита</i>	
СЕНСОРНИЙ РОЗВИТОК МОЛОДШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ МАРІЇ МОНТЕССОРІ	264
<i>Селікова Яна</i>	
СПЕЦИФІКА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	269
<i>Сергійчук Аміна</i>	
ВИХОВАННЯ ДРУЖНИХ СТОСУНКІВ У ДІТЕЙ 5-ГО РОКУ ЖИТТЯ ЗАСОБОМ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	272
<i>Сергійчук Артем</i>	
ФОРМУВАННЯ РУХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ СПОРТИВНУ ГРУ «ФУТБОЛ».....	277
<i>Сита Анна, Коновалова Юлія</i>	
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РУХЛИВИХ ІГОР У РІЗНИХ ФОРМАХ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	282
<i>Сільченко Алла</i>	
СПІВПРАЦЯ ПЕДАГОГІВ ТА БАТЬКІВ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ГРИ.....	286
<i>Сіра Наталія</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОБРАЗУ «Я – МАЙБУТНІЙ ШКОЛЯР» У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	291
<i>Статкевич Ірина</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	296
<i>Телятнікова Дар'я</i>	
ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ТА ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	301

<i>Титович Софія</i>	306
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УВАГИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	
<i>Ткаченко Людмила</i>	310
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ МОВЛЕННЯ	
<i>Третяк Людмила</i>	314
РОЛЬ ІГРАШКИ У ПРОЦЕСІ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ 3-ГО РОКУ ЖИТТЯ	
<i>Цигикал Тетяна</i>	318
ОРГАНІЗАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ІГРАШКАМИ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Чернецьова Наталія</i>	324
ІГРОВИЙ МЕТОД У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ СУПРОВОДІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКІВ	
<i>Чокнадій Анастасія</i>	329
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ.....	
<i>Чопак Єва</i>	335
ПОЛІКУЛЬТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ЗАКЛАДУ	
<i>Шевчук Наталія</i>	338
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ ПІ РІВНЯ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Шикула Марина</i>	340
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИХ ІГОР.....	
<i>Шиленко Яна</i>	347
ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї У РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	

<i>Шолудько Дмитро</i>	352
ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	
<i>Шпирун Ірина</i>	355
ВПЛИВ СІМ'Ї ТА СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Штанова Діана</i>	359
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	
<i>Юрченко Дарина</i>	366
САМОСТІЙНА ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ 6-ГО РОКУ ЖИТТЯ	
<i>Яковчук Богдана</i>	370
ПРАКСИЧНІ ФУНКЦІЇ ЯК УМОВА МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	
<i>Яндюк Анастасія</i>	375
РОЛЬ СУЧАСНИХ ІГРОВИХ ПІДХОДІВ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО.....	

Негрій Ірина, здобувач третього (PhD) освітньо-наукового рівня вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького

Науковий керівник: В. А. Ляпунова, доктор педагогічних наук, професор Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

***Анотація.** Розкрито проблему формування української національної ідентичності дітей старшого дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. Обґрунтовано педагогічний потенціал українського фольклору як ефективного засобу національно-патріотичного виховання та визначено умови його результативного використання. Доведено, що системне залучення дітей старшого дошкільного до народної творчості сприяє становленню їх національної самосвідомості, любові до рідної мови й культури.*

***Ключові слова:** українська національна ідентичність, старший дошкільний вік, національно-патріотичне виховання, український фольклор.*

Постановка проблеми. В умовах сучасних суспільних викликів, процесів державотворення та утвердження національних цінностей особливої актуальності набуває проблема формування української національної ідентичності підростаючого покоління. Дошкільний вік є сенситивним періодом для становлення основ самосвідомості, емоційно-ціннісного ставлення до Батьківщини, рідної мови, культури та традицій.

Старший дошкільний вік характеризується активним розвитком пізнавальної сфери, моральних почуттів, здатності до узагальнення та первинного усвідомлення соціальної належності. У період старшого дошкільного дитинства закладаються основи громадянської позиції та патріотичних почуттів. Водночас у практиці закладів дошкільної освіти спостерігається потреба в системному використанні народознавчого матеріалу, зокрема українського фольклору, як дієвого засобу формування національної ідентичності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема патріотичного

виховання має глибокі історико-педагогічні традиції (К. Ушинський, Б. Грінченко, О. Духнович, І. Огієнко, С. Русова, В. Сухомлинський). Водночас слід зазначити, що формування української національної ідентичності дітей дошкільного віку стало предметом активних наукових досліджень лише в останні роки (А. Богуш, І. Бех, К. Журба, К. Чорна, О. Рейпольска, Т. Піроженко) Раніше у сфері дошкільної освіти це поняття практично не використовувалося, оскільки його нерідко ототожнювали з націоналізмом, що зумовлювало обережне або навіть упереджене ставлення до відповідної проблематики. Лише в умовах утвердження державності України та переосмислення змісту національно-патріотичного виховання поняття національної ідентичності набуло чіткого наукового та педагогічного осмислення [2, с. 5].

Важливим кроком у реалізації стратегії формування української національної ідентичності стало прийняття Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2022), який передбачає утвердження національної самосвідомості через популяризацію суспільно-державних цінностей і збереження культурної спадщини. У вище згаданому контексті український фольклор постає дієвим засобом виховання, тому, що через народну творчість діти природно долучаються до традицій, мови й духовних надбань свого народу [1].

Мета публікації: теоретичне обґрунтування можливостей українського фольклору як засобу формування української національної ідентичності дітей старшого дошкільного віку в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Формування української національної ідентичності у старшому дошкільному віці передбачає розвиток у дітей почуття належності до українського народу, позитивного ставлення до рідної мови, культури, державних символів і традицій. Важливо, щоб процес формування національно-патріотичного виховання відбувався природно, через емоційне переживання, особистий досвід і активну діяльність.

У науковій літературі підкреслюється, що український фольклор є одним із ключових засобів формування національної ідентичності, оскільки він не лише зберігає духовну та культурну спадщину, а й сприяє передачі ціннісних орієнтирів, мовної та емоційної самобутності від покоління до покоління. Українські усні народні твори – казки, легенди, прислів'я, пісні – відображають духовний досвід народу, його світоглядні уявлення й моральні принципи, що формують у дітей глибоке відчуття своєї приналежності до національної спільноти [5].

На нашу думку, найбільш ефективними фольклорними засобами для системного залучення дітей до формування основ української національної ідентичності є казки, легенди.

За словами Л. Петрук, казки мають відповідати віковим особливостям дітей: старші дошкільники здатні сприймати й розуміти різноманітні сюжети, зокрема соціально-побутові казки [3]. Тому підбір казок для старших дошкільників має враховувати їхню здатність аналізувати сюжет, співпереживати героям і засвоювати моральні уроки, що робить казки ефективним засобом національно-патріотичного виховання.

Серед казок української традиції особливо корисними для цього є «Івасик-Телесик», що формує сміливість, кмітливість та любов до родини і рідної землі, та «Котигорошко», що виховує мужність і готовність захищати рідну країну. Інші казки – «Рукавичка», «Лисиця та Журавель», «Кривенька качечка» – допомагають дітям засвоювати моральні норми та цінність доброти й співпраці.

Для порівняння, у російській казці «Іванушка-дурачок» головний герой вирізняється наївністю, а мораль менш спрямована на патріотичне виховання. В українській казці «Івасик-Телесик» акцент робиться на взаємодії героя з родиною, природою і тваринами, а мораль спрямована на виховання сміливості, винахідливості та любові до рідної культури на виховання сміливості, винахідливості та любові до рідної культури.

Варто зазначити, що не менш важливими є легенди, які знайомлять дітей старшого дошкільного віку із історією свого народу. Легенди про заснування Києва (Кий, Щек, Хорив, Либідь), легенди про українські символи – калину, вербу, барвінок, писанку – а також адаптовані легенди про козацьку звитягу формують у дітей патріотичні почуття та повагу до історії. Відповідно до програми національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» (2016), такі легенди допомагають ознайомити дітей із заснуванням Києва, основними визначними місцями столиці (Хрещатик, Майдан Незалежності, Ботанічний сад, Андріївський узвіз), а також з історією Запорізької Січі та життям запорізьких козаків. Вище сказане формує в дітей гордість за предків, любов до рідної землі та глибоке усвідомлення власної національної приналежності [2, с. 20].

Разом із тим доцільно узагальнити, чому саме казки та легенди посідають провідне місце у формуванні української національної ідентичності дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО. Передусім казка і легенда відповідають психологічним особливостям старшого дошкільного віку. Старший дошкільник мислить образами, активно розвиває уяву, емоційно співпереживає героям і засвоює моральні норми через конкретні життєві ситуації. Фольклорний текст подає складні світоглядні й моральні ідеї у доступній, художньо виразній формі, що забезпечує природне включення дитини в культурний простір нації.

По-друге, казки й легенди мають значний інтегративний потенціал в освітньому процесі ЗДО та поєднуються з різними видами діяльності: мовленнєвою (переказ, драматизація, складання власних історій); художньо-естетичною (малювання ілюстрацій, створення декорацій); ігровою (сюжетно-рольові ігри); музичною (використання народних пісень, обрядових мотивів). Особливо важливо, що казки та легенди можуть бути інсценовані, що значно підсилює їх виховний вплив. Театралізація сприяє глибшому емоційному переживанню змісту твору, формує здатність до співпереживання, розвиває

мовлення та комунікативні навички. Використання елементів лялькового театру, настільного театру, театру тіней чи пальчикових ляльок створює для дітей атмосферу занурення в національний культурний простір.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, системне використання українського фольклору, а саме казок та легенд у старшому дошкільному віці є ефективним засобом формування національної ідентичності. Українські фольклорні твори відповідають віковим психологічним особливостям дітей, сприяють емоційному переживанню та засвоєнню моральних цінностей, розвивають уяву, мовлення і комунікативні навички.

Інсценування легенд та казок за допомогою лялькового театру, настільного театру, театру тіней або пальчикових ляльок створює активне середовище для навчання, де дитина не лише сприймає культурний зміст, а й активно його відтворює. Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні методичних рекомендацій для інтегрованого використання українських легенд та казок, створенні діагностичних інструментів для оцінки української національної ідентичності дітей, а також вивченні ефективності театралізації та поєднання фольклору з сучасними освітніми технологіями.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text> (дата звернення: 28.02.2026).
2. Парціальна програма з патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку «Моя країна – Україна». Гавриш Н., Косенчук О. Харків: Ранок. 2022. 96 с.
3. Петрук Л. Дитячий фольклор як засіб морально-естетичного виховання дошкільників. URL: <https://ojs.itup.com.ua/index.php/iiu/article/view/55/18> (дата звернення: 28.02.2026).

4. Україна – моя Батьківщина. Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Калуновська О., Кичата І., Палець Ю. (за ред. О. Рейпольської). Тернопіль: Мандрівець. 2016.

5. Фольклор у сучасному суспільстві: традиції, трансформації. Колективна монографія. Відп. ред. Л. Вахніна. ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ: видавництво ІМФЕ. 2024. 300 с.

*Немичко Анастасія, здобувачка другого
(магістерського) рівня вищої освіти
Бердянського державного
педагогічного університету
Науковий керівник: А. В. Омеляненко,
кандидатка педагогічних наук, доцентка
Бердянського державного
педагогічного університету*

РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ В ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

***Анотація.** У статті висвітлено методичні аспекти розвитку інтересу до інтересу до експериментування дітей молодшого дошкільного віку. Запропоновано поетапну методику розвитку інтересу до експериментування в дітей молодшого дошкільного віку.*

***Ключові слова:** розвиток пізнавального інтересу, експериментування, діти молодшого дошкільного віку.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування української системи дошкільної освіти значущою стає проблема якості освітньо-виховного процесу. Підвищити якість педагогічного процесу на всіх етапах його реалізації покликана чітка структурованість педагогічної технології, її відтворюваність, спрямованість на конкретний результат.

Ставлення сучасної людини до суспільства, природи, процесу діяльності в значній мірі визначається тими мотивами, які спонукають її до дії. Як зазначено у Базовому компоненті дошкільної освіти, серед мотивів, які суттєво впливають на